

TÁMADJÁK A PÁRTVEZETŐSÉGET A SZOCIÁLDEMOKRATA KONGRESSZUSON

„Nincs szellemi tartalék”

„A NÉPSZAVA ÓCSKA VERKLI”

Washington, január 7.

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) Pénteken kezdődött a magyarországi szociáldemokrata-párt kongresszusa a vas- és fémmunkásszövetség székházában. A kongresszuson Peyer Károly mondott hosszabb üdvözlő beszédet, amelynek során azokat is üdvözlölte, akik akadályozva vannak a kongresszuson való részvételben. Erre a kijelentésre harsány éljenzés támadt, az emigrációt éljenze a kongresszus. Üdvözlőbeszédeket mondtak a különböző külföldi szervezetek, az osztrák, csehszlovák szociáldemokraták kiküldöttjei. Farkas István a parlamenti csoport jelentéséről számolt be, amely nem kerülhetett a kongresszus tagjaihoz, mert izgatás büntette miatt a vizsgálóbíró elrendelte a jelentés lefoglalását.

Állandó izgalom és heves jelenetek közben tárgyalták ezután a pártajtó és pártszervezés kérdését. Ennek az előadója Weltner Jakab volt. Élénken panaszkodtak a Népszavával szemben történt hatósági intézkedéseket. Veres Péter kiküldött pedig a Népszavát támadta, amelyet ócska verklinek mondott. Javaslat hangzott el, arravonatkozóan, hogy az OTI-járulékok megtagadását szervezzék meg. Kifogásolták, hogy nem üdvözlötték külön az emigrációt és amnesztiát sürgették a forradalom funkcionáriusai számára. A Népszavát nem találták elég harciasnak. Mező Gyula megállapította, hogy a forradalmak után beállott veszteségek pótlására nincsen szellemi tartaléka a pártnak.

A szombati ülésnapon Peyer Károly mondott élehangú bírálatot a kormány tevékenységéről. Beszéde közben az ügyeletes rendőrtanácsos figyelmeztette a közbeszólót, mire éktelen zivaj támadt és a kongresszus tagjai dühösen kiabáltak az ügyeletes rendőrtiszt felé. Buchinger Manó és Halász Alfréd beszéltek ezután a beszédük közben újra botránnyos jelenetek voltak, amelyek során az ügyeletes rendőrtisztet „pfuj! le vele!” kiáltásokkal halmozták el.

A kongresszus általában a pártvezetőséggel szemben való elégedetlenség és a forradalmi jelzések hangoztatásának a jegyében zajlott le.

Papen és Hitler nagy jobboldali koalíció létrehozásán dolgozik

Berlin, január 7.

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) Papen volt kancellár és Hitler Adolf kölni találkozásának híre igen nagy politikai szenzáció volt Németországban. A volt kancellárhoz és a nemzeti szocialistákhoz közelálló lapok cáfolják azokat a híreket, hogy Papen és Hitler találkozása Schleicher kancellár megbuktatását célozta. Papen és Hitler külön-külön nyilatkoztak is és kijelentették, hogy szó sem lehetett a megbeszélésen a birodalmi kormány elleni támadásról, hanem a Berliner Tageblatt szombat esti száma szerint Hitler és Papen arról tárgyaltak, hogyan lehetne létrehozni olyan megegyezést, amely biztosítaná a parlament munkaképességét. Papen arra akarta rábeszélni Hitler Adolfot, hogy egyezzen meg egyrészt a kormánnyal, másrészt pedig a legnagyobb középpárttal, a centrummal. Hitler állítólag ígéretet tett, hogy bizonyos időre hajlandó politikai fegyverszűnetet kötni és hogy a birodalmi gyűlés összeülése után egyelőre nem erőszakolja a szavazást a bizalmatlansági indítványok fölött. Schleicher tábornok és Hitler találkozásáról is szó lehet. Ez a találkozás valószínűleg már a jövő hét végén megtörténik. Schröder báró kölni bankár, akinek házában Papen és Hitler tárgyaltak, úgy nyilatkozik, hogy a megbeszéléseket ő kezdeményezte, mert úgy érezte, hogy elérkezett az ideje az egységes nemzeti front megteremtésének.

Ugyanakkor, amikor a jobboldali pártok lépéseket tettek a jobboldali egységfront létrehozása érdekében, Schleicher kancellár látszólag közeledést keres a baloldali pártokhoz. A sajtó egyrésze erre abból a találkozásból következtet, amely pénteken délelőtt történt meg Schleicher kancellár és Braun porosz miniszterelnök között. A tanácskozás nyilván a birodalom és a porosz kormány közötti konfliktussal állott összefüggésben, kétségtelen azonban hogy a birodalmi kancellár a szociáldemokrata po-

rosz miniszterelnökkel arról is tanácskozott, hogy miképpen kerülhető el a birodalmi gyűlés feloszlata.

A német néppárt sajtóirodájának jelentése szerint nem felel meg a valóságnak egyes lapoknak az a híradása, hogy a német néppárt csatlakozik az újonnan

megalakuló és Schleicher kormánnyal szemben ellenzéki álláspontot elfoglaló harzburgi fronthoz. A német néppárt továbbra is a jelenlegi kormányt támogatja, de a részletkérdésekben a kormány mindenkorai intézkedéseitől teszi állásfoglalását függővé.

Az új rádiumos kincsek siettetik a Belváros kertvárosának felépítését

Petrovác Gyula nyilatkozik a Tabán rendezéséről és értékéről

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) Azok a boldog, békebeli sétálók, akik a budai Duna partján fel és alá sétáltak vasárnap délutánokon, közömbösen mentek el azok mellett a Dunába folyó, gőzölgő vizek mellett, amelyek a gellérthegyi források csoportjából eredtek. Ezeknek a hőforrásoknak a gőzölgő vizek legfeljebb a gyerekek érdeklődését keltették fel, Budapest polgárai azonban ügyet sem vetettek rájuk.

A világháború utáni borzalmas összeomlásnak, a ránszakadó irtozatos szegénységnek és Magyarország megcsönkítésének kellett következnie ahhoz, hogy rájőjjünk ezeknek a vizeknek csodás hatására és értékére. A gellérthegyi források csoportjából vizeivel való források arany ömlik a Dunába. Igaz, hogy nem annak az aranynak a folyama, amely a mostani korszakot sorvasztja, hanem a mi aranyunk, a rádium, cseppfolyós alakban, amely az arany molochjával szemben gyógyítani és boldogítani tudja az emberiséget.

Ennek a kincsnek a felfedezése összeesik azal az idővel, amikor világszerte nagy erővel lángolt fel az utazási vágy és a nyugati államok azonnal hozzáláttak az idegenforgalom megszervezéséhez, mert rájöttek arra, hogy haszna nem csupán az egyes iparágak között oszlik meg, hanem haszna van belőle az egész országnak. A külkereskedelmi mérleg összeállításakor vették észre a pénzügyi szakértők, hogy az idegenforgalom hasznát láthatatlan exportnak, illetve láthatatlan importnak kell felfogni, mert hiszen az idegenforgalmi jövedelmek nem fiződnek áruk ki- és beviteléhez, hanem a személyekhez és az utasokhoz, akik igen jelentős összegeket költenek el abban az országban, amelyet felkerestek.

A háború utáni években mi is irigykedve néztünk ezek felé a külföldi államok felé, amelyeknek külkereskedelmi mérlegét megduzzasztotta az idegenforgalom és különféle irányú propagandával próbáltuk idecsatolni az idegen utazókat. Így terelődött rá a figyelm a gellérthegyi gyógyforrások páratlan értékére. A hosszú évek bizalmatlansága és meg nem értése után rájött Budapest is arra, hogy a budai hegyek olyan kincseket ontanak, amelyeknek értéke fel sem becsülhető.

Legutóbb a főváros furásokat végeztetett a Gellérthegyi tövében s a furások az eddigi leleteket újabb leletekkel tetézték. Még azok is, akik ismerték a Gellérthegyi források értékét és nagy reményekkel néztek a furások eredménye elé, meglepetve fogadták a vizsgálatnak nem is álmódott eredményét.

Ma már lehetetlen rá nem eszmélni ezekre az értékekre és fel nem használni azokat a rádiumos leleteket, amelyek még az ilyen sorsverte, nímestelen időkben is, amikor az egész világon megbénult az idegenforgalom, nem vesztí el vonzóerejét, hanem idegeneket tud vonzani Közép-Európába a világ minden tájáról.

A magyar idegenforgalom ezeknek a vonzó kincseknek a felhasználása nélkül nem juthat el odáig, hogy eredménye külkereskedelmi mérlegünkben mutakozzék. Ma, amikor a súlyos gazdasági viszonyok közepette a megcsönkített ország nem tudja elhelyezni mezőgazdaságának termékeit, keresi és kutatja azokat a piacokat, amelyek a verejtékes munkával termelt mezőgazdasági és ipari termékeket fel tudják venni, akkor igazán a legelső kötelesség, hogy ha kell, a föld alól is előteremtjük azokat a tárgyi feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyógyulást kereső külföldiek hozzájuthassanak a rádiumos vizekhez és gyógyintézményeink egyenjogúsítsanak azokkal a külföldi fürdőkkel és gyógyhelyekkel, amelyek az összes szükséges kényelmi és gyógyító berendezést nyújtani tudják.

Reumatikus és isiászos betegek mindig voltak, vannak ma is és lesznek is. És azok az emberek, akik ilyen betegségekből szenvednek, nem fogják sajnálni a fáradságot és a pénzt azért, hogy gyógyulást találjanak.

Azoknak a terveknek, amelyek a Budapesti fürdőváros megalkotására készülnek, reá-

keretek között kell mozogniuk. Nem szép és tetszetős álmokképekre, hanem megvalósítható tervekre van szükség.

A városfejlesztési bizottság legutóbbi ülésén behatóan tárgyalta a Tabán és ezzel kapcsolatosan a fürdőváros problémáit. Nagyon helyes, hogy Harrer Ferenc, a bizottság elnöke a szakértő orvosprofesszorokhoz azonnal kérdést intézett a budai gyógyforrások értékére nézve. A jelen volt orvosszakértők egyöntetűen azt hangoztatták, hogy gyógyvizelük értéke rádióaktivitás és orvosi alkalmazhatóság tekintetében egyenértékű bármely külföldi gyógyforrás vizeivel, sőt azokat meg is haladják és ezek a gyógyvizek olyan mennyiségben állnak rendelkezésre, hogy minden igényt kielégítenek.

Sípőcz Jenő polgármester nemrégiben adta át a forgalomnak a budai transverzális utat, amely mintegy első kapavágás volt a fürdőváros megteremtéséhez. A legutóbb felfedezett új gyógyforrások rendkívüli értéke és az új miút ráértékelte a figyelmet a Tabán évtizedes óta megoldatlan problémáira. Nem csupán városrendezési, hanem főleg idegenforgalmi szempontok nyomultak elő a Tabán rendezési kérdésénél. Azokat a nagyjelentőségű szempontokat, amelyek gyógyvizünk felhasználása mellett szólnak, a Tabán új rendezésénél nem szabad figyelmen kívül hagyni, hanem ezeknek a szempontoknak az alapján kell kialakítani egy olyan tervet, amely a mai körülmények között megvalósítható és amely nem csupán arra alkalmas, hogy a szociális nyomorúság idején munkaalakokat teremtsen, hanem arra is, hogy bázisa legyen egy nagyarányú idegenforgalom megindulásának.

Inségmunkát kell indítani a Tabánban

A Nemzeti Ujság munkatársa kérdést intézett ebben az ügyben Petrovác Gyulához, a városrendezési bizottság tagjához, aki igen érdekesen fejtette ki álláspontját a Tabán rendezésének és felépítésének kérdésében.

A Tabánnak a jelentőségét — mondotta Petrovác Gyula — akkor értékeljük igazán, ha úgy fogjuk fel, mint a Belváros külterületét. A Tabán a Belváros külterület, a Belváros kertvárosa, amely néhány perenyire fekszik a város szívéből s amellyel kitünő klímája és nagyon szép fekvése van.

— A régi Vargha-féle tervek, amelyeket a Közmunkatanács is jóváhagyott, a mai gazdasági viszonyok között megvalósíthatatlanok. Mégis arra kell törekednünk, hogy a Tabán rendezésébe mielőbb belefoghassunk. A főváros III. ügyosztályának a tél folyamán ki kell dolgoznia a mai viszonyoknak megfelelő városrendezési tervet s ha a tervek elkészültek, akkor mielőbb meg kell indítani ezek alapján a Tabán rendezésének munkáját. Egy ilyen városrendezési munka tipikus inségmunka lehetne. A megállapított és kijelölt utvonalak megépítése, a vízvezetéki csatornák lefektetése, a gáz bevezetése, a villanyvezetékek kifizetése, a járdák elkészítése s a planirozások mind alkalmasak arra, hogy sokszáz munkáskezet foglalkoztassanak.

Nemzetközi szaklapok írják:

„... superheterodyn kapcsolás biztosítja a helyi adó közvetlen közelében is, még szomszédos hullámhosszon adó távoli állomások zavartalan vételét, továbbá a legnagyobb fokú szelektivitás mellett a leg-tökéletesebb hangkvalitást....”

Standard Super 33

és Superrex

nemcsak névben, hanem kapcsolásban is eredeti

SUPER-HETERODYN

— Hogyan képzeled el méltóságod — vetetük közbe — a Tabán felépítését?

Három rendszer a Tabán felépítésére

A Tabán felépítésénél — válaszolta Petrovác Gyula — három rendszer szerint kell eljárni. Vagy a város kezelésében építjük fel a Tabánt, vagy egy tökecsoporthoz bizzuk a felépítést, vagy pedig olyanoknak adjuk el a tabáni telkeket, akik kötelezik magukat arra, hogy bizonyos határidőn belül a Tabánban a megfelelő és előírt módon felépítik villájukat. Az én nézetem szerint mind a három rendszer alkalmazni lehet a Tabán újjáépítésénél. A fürdők körül egy tökecsoporthoz lehetne bízni az építkezést s így olyan épületekkel gazdagodna a főváros, amelyek idegenforgalmunknak mérhetetlen hasznára válnának. A Tabán alsó részét, vagyis azt a részt, amely az Attila-köruton húzódik el, el kellene adni. Itt öt-hatemeletes épületeket szabad felépíteni, de azt hiszem, a vállalkozó tőkének jó jövedelmet biztosítanának az itt felépült házak, amelyek valóban szinte a Belvárosban volnának. A Tabánnak a dombon s a lejtőkön elterülő részeinek felépítése magának a fővárosnak a feladata volna.

— Mi történjék azokkal a lakókkal — kérdeztük —, akik most a Tabánban laknak és akiknek egzisztenciájuk függ a Tabánhoz?

— Az általános rombolásra nincs szükség — mondotta Petrovác Gyula — mindaddig, amíg nem kerül sor az utak kiépítésére. Elsősorban arra kell törekedni, hogy a Tabán alsó részén felépüljenek azok a nagy bérházak, amelyekben el lehetne helyezni a Tabán lakosságának nagy részét s ezekben a házakban az is megtalálhatná számításait, akinek eddig üzlete, vagy vendéglője volt a Tabánban. A Keresztény Községi Párt akkor, amikor munkalehetőségeket akar teremteni, nem akarja a meglévő egzisztenciákat tönkretenni és a keresztény párt védelmezte a Tabán lakosságát a márcól-holnapra való kitelepítés és szétszórás veszélyével szemben. A Tabán lakói tudják jól, hogy a mai rendezetlen állapotban a Tabán nem maradhat meg, a legfontosabb szempont pedig az, hogy itt egy óriási arany munka kínálkozik, amely megalapíthatja Budapest fürdővárosát.

Honnan kell előteremteni a pénzt?

Itt közbevetettük azt a kérdést, hogy honnan teremti elő a főváros a költségeket, ame-

A mérnökök jövőjét biztosítja a technika fejlődése

Legjobb példa erre a rádió. Alig 10 éves múltja hatalmas fejlődést mutat. A rádió minden országban, minden társadalmi rétegben elterjedt, mert — nélkülözhetetlen. Lehet Önnek is jó rádiója. A dinamikus hangszóróval egybeépített 5+1 lámpás 7050-es Orion rádió bármely szaktületben kapható, egyenárma is. Az eddig használt készülékét megvásároljuk.

Gyártja Orlon Izzólámpagyár.

Orion-rádió

lyek egy ilyen nagyarányu munkához szükségesek.

— A költségeknek az előteremtése kétségtelenül a legnehezebb problémája ennek az ügynek. Talán lehet valamelyes fedezetet találni rá a költségvetésben, vagy pedig ismét a vállalati áruhitelzés formáját lehetne választani. Én azonban — mondotta Petrováczy Gyula — remélem, hogy a bankok a jövőben nem fognak elzárkózni attól, hogy a fővárosnak hitelt nyujtsanak egy ilyen irányu akcióhoz, mert hiszen a fővárosnak a bonitása kétségtelenül nagyobb, mint az egyes vállalkozóké, másrészt pedig itt igazán effektív új értékeket termel a főváros, amely telkeinek értékét hatalmasan felemeli. Irreális telekárakról beszéltek a Tabánnal kapcsolatban egyesek, erre azonban gondolni nem lehet. A Tabánban nyolevanezer négyszögöl telek fekszik, ebből 4700 négyszögöl a Közmunkák Tanácsának birtokában van. A Tabánban legalább 500 pengőért lehetne értékesíteni a telkeket s ez az ár egyáltalán nem túlzott, ha arra gondolunk, hogy néhány perc alatt a főváros szívébe juthatunk el a Tabánból.

A Tabán telekértéke is, egy átlagos és alacsony árat véve alapul, sok millió pengő és így kétségtelenül komoly fedezetet nyujt közmunkáknak a megindítására. Feltétlenül tárgyalásokat kellene folytatni annak érdekében, hogy azok a tőkék, amelyek itt rekedtek az országban, keressenek elhelyezkedést a Tabánban. Ezzel mindenesetre nagyobb hasznot biztosíthatnának a maguk számára, mintha a transzfer-kasszában gyümölcsözetlenül, befagyottan hevernek.

A Tabán hosszú idő óta vajudó ügyét tehát meg kell fogni most, amikor olyan nagy szükség van a munkanélküli tömegek foglalkoztatására és amikor meg kell ragadnunk minden alkalmat arra, hogy idegenforgalmunk alapját lerakjuk.

Szigethy Endre